

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Quid sint Ideae. Cap. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

dem quæst. asserit: Quis religiosus, aut vera præditus religione, tales Ideas negabit, aut eas non profitebitur? Sed, vt altius quoque eleuemur, fateamur Ideas nõ esse humanum inuētum, sed Dei benignitate fuisse hominibus reuelatas. Nam Diuinus legislator Moyses in Genesi eas in parte expressit, dum dixit: *Hic est liber generationis cœli, & terræ; quando creata sunt die, quo fecit Deus cœlum, & terram; & omne virgultum agri, antequam oriretur in terra; omnemque herbam agri, priusquam germinaret, &c.* Virgultum antecedens germina terræ, Ideæ sunt in Dei mēte, vt probabiliter suspicatus est Philo Iudæus. Lucius tamen easdem designauit Propheta inquiens: Deus fecit hominē ad imaginem suā: non enim dixit, fecit hominem imaginem, sed ad imaginem suam; quia primò est Deus, secundò Idea hominis, tanquam Imago Dei; ad imaginem autem Dei dicitur factus homo. Pariter Ideas includi Diuus Augustinus asseruit in illis verbis Euangel. Diui Ioann. Quod factum est, in ipso vita erat, &c. vt cumulatè manifestauit Genesis lib. 5. cap. 15. Colligamus itaque, vnà cum diuina, & vera sapientia ornam esse notitiam Idearum.

Quid sint Ideæ.

CAP. III.

Deæ, omnium consensione, species, & formæ sunt, vt nomen ipsum manifestat; sed quales sint huiusmodi

F 3

formæ, & ubi sint, non constat. Existimantur nonnulli, eas esse puras formas rerum natura constantium, seiunctas à corporibus, per se, ac diuisim seorsum à Diuina mente subsistentes: & hanc censent fuisse opinionem Platonis: & id nituntur confirmare per nonnulla verba à Plat. in Parmenide, & in Timæo prolata: ideò & D. Thom. & Magnus Albertus, & Trapezūtius, & alij hanc asserunt fuisse Platonis sententiam, ab Aristotele accuratissimè reiectam: cuius opinionis etiam mentionem fecit Philoponus in primum Poster. Sed hæc opinio, vt longè abest à vero, ita etiam à recta Platonis sententia: nam manifestissimè Plato in 7. de R. P. ait Ideam boni regnare in mundo intelligibili. In Timæo affirmat Mundi opificem imitatum fuisse sempiternum exemplum, opificis autem exemplum in mente eius reperitur. Insuper mundum sensibilem affirmat esse vnū omnia continentem, quia ad vnus similitudinem sit formatus: id autem vnū, ad cuius similitudinē est formatus, & omnia continet, proculdubiò est mundus Idealis in prima mente resurgēs. Sed superuacaneū est hac in re pluribus immorari, cum omnes potiores Platonis sectatores in hoc conueniant, quòd Ideæ non seorsum à diuina mente, sed in mente diuina sint collocatæ: quæ si nonnunquam à Platone dicuntur formæ puræ, & separatæ; non denotatur tunc, eas esse separatas à diuina mente, sed à rebus corporeis, & materiatis. Nil enim
absur-

absurdus dici, vel excogitari potest, quam quod dentur piscium, ferarum, & similiarum puræ, & per se subsistentes essentia: formæ enim à materia seiunctæ intelligunt; ipse leo, ut ipse leo est, non valet intelligere; alioquin ipse leo non esset. Cum itaque Ideæ sint in diuina mente; non est putandum, quod in ea sint. ut accidentia in subiecto, vel ut forma in alia forma, vel ut pars formæ iuncta cum aliis partibus; sed sunt ipsamet essentia mentis, ut cætera representans, ut nata imitari, ut cætera omnia tanquam causa includens. Et quamuis re, & substantia, nec inter se, nec à mente seiungantur; distinguuntur tamen ratione, & inter se formaliter; adeo, ut vna verè negetur de altera: non enim ipse homo est ipse leo, neque opifex ea ratione equum producit qua hominem. Theologi duo Idearum genera in diuina mente considerarunt, duplicemque statuerunt Idealem mundum. Primum enim consideratur diuina essentia, quæ cum sit immensa, innumera offert diuinæ menti; & hoc est verè, & absolute vniuersum. Mox consideratur diuina mens, quæ æterna sua voluntate dicitur prædestinare, & prædefinire ea, quæ ad extra sunt producenda: & hic est mundus intelligibilis prædestinatus, ac prædefinitus; qui non est vniuersum absolute, sed vniuersum est, in ordine ad ea, quæ produci debent. Mundus, & Ideæ primi ordinis, primæque considerationis, antecedunt voluntatem diuinæ mentis: quæ verò sunt se-

cundi ordinis, subsequuntur voluntatem. Ex
 Platonis sententia hoc duplex Idearum genus
 non ponitur; nisi dicamus primum genus cō-
 siderari eminentissimè in Deo, alterum cum
 formali distinctione in mente, quæ magis pro-
 priè Ideæ nuncupantur: quas definiens dico:
 Idea est exemplar æternum rerū natura pro-
 ducibilem, in diuina mente collocatum, per
 quod cuncta à primo opifice procedunt ei
 offeruntur, & producuntur ad extra. Ab Alcibi-
 non breuius definebatur, quòd esset exēplar
 æternum eorum, quæ secundum naturā fiunt:
 quæ definitio, ex relatione Procli, fuit primò
 tradita à Zenocrate. Sed ea, quæ à me tradi-
 tur, cumulatius explicat naturam, & utilitatē
 Idearum. Iurè Idea dicitur exemplar: nam ea
 tribus modis considerari potest; primò consi-
 deratur in se, & est essentia; secundò conside-
 ratur cum relatione ad diuinam mentem, &
 est eius intelligibile, siue intellectio; tertio re-
 ferri potest ad mundum sensibilem, & nuncu-
 patur exemplar. Et quoniam hæc considera-
 tio est nobis familiarior, & notior: ideò pro
 genere in definitione accipitur. Insuper in de-
 finitione additur, æternum, vt fecernatur à
 cæteris artificum exēplaribus: quæ non pro-
 priè, sed similitudine tantum dicuntur non
 nunquam Ideæ: & cum dicatur æternum, de-
 notatur esse aliquid proprium, & verum: nam
 quod verè est, æternum est, vt rectè dicebat
 Plotinus. Additur, secundum naturam produ-
 cibilem.

ibilibium; vt manifestetur, quorum Ideæ sint: qua de re infra agam. Additur, in diuina mente: quia, quamuis in vniuersa mentium latitudine locum habeant Ideæ; attamen propriè, & primò menti non participatæ conueniunt: aliis secundariò, & per primam. Demum explicantur duo præcipua munera Idearum: quorum primum est, vt sint intelligibilia primæ mentis, eiusque cognitio: Aliud est externa productio, à quibus duobus muneribus reliqua omnia proficiscuntur, vel cum eis iunguntur.

Cui conueniant Ideæ.

CAP. IV.

Voniam Idea est pura essentia, & forma, quæ verè intelligibile esse dicitur; propterea in mente, cuius munus est intelligere, debet reperiri; & iurè quidem: nam mens, quæ eminentissima est, non cum receptione, & perpeffione: quæ diminutionem præferunt, intelligere debet; sed per essetiam propriam, & per sui in semetipsam conuersionem; adeò, vt in abiunctis idè sit intelligens, & intelligibile. In vniuersa latitudine mentium inueniuntur Ideæ, seruantes nomen, & condiciones Idearum: hæc tamen est differentia, quòd Ideæ in prima mente dicuntur non participatæ, in aliis participatæ; nam participantur ab anima, sine qua huiusmodi mentes non reperiuntur. Insuper, Ideæ